
Protokoll

Fra møte i faggruppen for Fremmede organismer og handel med truede arter (CITES)

Dato: 30.04.2020, kl. 09:00 - 13:30

Sted: Skype

Møteleder: Gaute Velle

Deltakere

Fra faggruppen for fremmede organismer og CITES:

Eli K. Rueness, Kathrine Eldegard, Hugo de Boer, Gaute Velle, Anders Nielsen, Lawrence Kirkendall, Lars Robert Hole, Kyrre Kauserud, Erlend Nilsen, Kjetil Hindar, Johanna Järnegren, Eva Thorstad og Inger Elisabeth Måren

Fra Miljødirektoratet:

Esten Ødegaard og Sunniva Aagaard

Fra sekretariatet til VKM:

Maria G. Asmyhr, Martin Malmstrøm

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppeleder Gaute Velle ønsket velkommen til møtet. Ingen av medlemmene erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i noen av sakene som skulle behandles på møtet.

Alle faggruppemedlemmer oppfordres til å sende en mail til Martin med antall timer forberedelse som ønskes godtgjort.

2. Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent.

3. Orientering om saker som går i Hovedkomiteen

Det har ikke vært noen møter i HK siden sist FG10-møte.

Gaute Velle tok til ordet for at faggruppen i større grad kan selvinitiere prosjekter mer aktivt og oppfordret faggruppen til å tenke igjennom om det er noen spesielle prosjekter som bør vurderes.

Ang pågående progresjon i saker som går i Hovedkomiteen så har de nå kommentert på Forskningsrådets strategiplan ang punktene om «grensesprengene forskning og innovasjon», utfordringer med planene for «grønt skifte og bærekraft/klima», samt fravær av punkter som går på plante-, og dyrehelse.

Forskningsrådets strategi for de neste 4 årene har også blitt diskutert og Hovedkomiteen har sendt et høringsinnspill på vegne av VKM.

CRISPR prosjektet går sin gang og holder nå på med delprosjekt 5, som går på å vurdere om EFSA's veiledningsdokumenter for risikovurdering av mat og fôr fra disse organismene kan benyttes.

Kunnskapsbehovrapporten blir også videre diskutert. Primært formatet som ble diskutert. Konklusjonen ble at alle faggruppene skulle skrive om teksten slik at den ble mer fremtidsrettet, men eksemplifisert med kunnskapshull avdekket i tidligere rapporter.

4. Orientering om nyoppstartet prosjekt på import av krepsdyr til hold i ferskvannsakvarier

Prosjektet har gjennomført to møter og fått på plass en preliminær liste over arter som er aktuelle for hold i Norge nå og i overskuelig fremtid. Denne listen skal nå vurderes og artene blir gjennomgått med AS-ISK metodikken i første omgang. Antagelig vil det være hensiktsmessig å vurdere enkelte grupper på et høyere taksonomisk nivå enn art.

5. Diskusjon rundt utkast til mandat for prosjekt om import av jak, bison og vannbøffel.

Det er nå klart at Mattilsynet ikke blir med på bestillingen, men aspektene knyttet til introduksjon og overføring av patogener vil likevel være en del av oppdraget, selv om dette ikke skal være en del av den endelige risikovurderingen.

Prosjektleder og koordinator for faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd, Dean Basic, la frem det reviderte mandatet og redegjorde for planene om snarlig oppstart og prosjektgruppens sammensetning. Fra denne faggruppe er det foreløpig kun klart at Erlend Nilsen deltar.

Kjetil Hindar spilte inn at det bør gjøres en geografisk vurdering av hvor disse kan komme i kontakt med villrein (som man ikke har i EU) selv ved hold i hegn.

Det ble også diskutert om det bør påpekes problemstillinger som omhandler hold også i utmark, selv om ikke det er skal være en del av selve risikovurderingen. Dette står prosjektgruppen fritt til å gjøre innenfor mandatet.

6. Bakgrunn og oppstartsplaner for prosjekt på utplanting av karplanter i Norge utenfor sitt naturlige utbredelsesområde

Sunniva Aagaard fra Miljødirektoratet redegjorde for bakgrunn og hensikt med oppdraget.

Det ble diskutert om det var behov for en prosjektdeltager med beiteøkologikompetanse. Da med tanke på at ulike planter kan tiltrekke seg beitere (til veiskråninger), samt beiterenes rolle i spredning av ulike planter og at noen planter er giftige for beitere. Dette tas til vurdering videre i VKM internt.

7. Gjennomgang og godkjenning av NDF på isbjørn knyttet til handel med skinn fra Canada

Faggruppen fikk anledning til å lese utkastet til isbjørnrapporten i sin helhet i forkant av møtet. Prosjektgruppen hadde fått noen innspill fra oppdragsgiver i perioden hvor faggruppen leste utkastet. Prosjektgruppen valgte derfor å sende ut revidert tekst til konklusjonen samt noen nye figurer som skulle erstatte de som illustrerte aspekter ved norsk handel i rapporten. Rapporten ble godkjent på møtet. Prosjektgruppen innarbeider innspill fra faggruppen før rapporten sendes på sperrefrist til oppdragsgiver 15.05.20.

8. Kort orientering om oppdrag på havørn og papegøyer

Oppdrag på papegøyer har så vidt startet. Deltagere er Eli K. Rueness, Hugo de Boer og Katrine Eldegard (faglig leder) er i prosjektgruppen, i tillegg til Caroline Karlsson, som har arbeidspraksis hos VKM våren 2020. Caroline holder på med kartlegging og innsamling av data for de artene som er i handel i Norge. Prosjektgruppen skal etter planen på studietur til en papegøyeoppdretter i Stavanger i juni. Der skal de også møte lederen i Norske Tropefuglers Landsforbund.

CITES-gruppen, med Katrine Eldegard i spissen, har utarbeidet en NDF for havørn. Dette var i forbindelse med at det var søkt om å fange 20 havørnunger som skulle eksporteres til Irland som en del av et mangeårig reintroduksjonsprogram. Denne typen kort oppdrag (10

arbeidsdagers frist) er en del av porteføljen som følger med VKMs rolle som vitenskapelig myndighet.

En tilsvarende vurdering på fiskeørn skal utarbeides over de neste ukene.

9. Kaffepause

Gjennomført individuelt

10. Nytt fra Miljødirektoratet

Esten Ødegård presenterte en gjennomgang av tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2020 og litt om bakgrunnen for at Miljødirektoratet ønsker et helhetlig bilde av risiko knyttet til biologisk mangfold selv om dette til tider er utenfor deres ansvarsområde.

Det ble påpekt at VKM har en sentral rolle for Miljødirektoratets arbeid og at VKMs uttalelser veier tungt. Esten gikk også igjennom eksempler på hva VKMs rapporter har blitt brukt til i praksis.

Avslutningsvis gikk Esten også igjennom et utvalg eksempler på andre prosjekter på kunnskapsinnhenting i 2019 og påpeker viktigheten av innspillene VKM har på kunnskapsbehov opp i mot dette.

11. Nytt fra sekretariatet

Faggruppetleder Gaute Velle oppsummerte hovedpunktene fra et møte med Olga Hilmo og Arild Lindgaard i Artsdatabanken (14.04.2020) angående et «Horizon scanning» prosjekt. Dette var tenkt fra faggruppens side å vurdere om det er habitater eller geografiske områder som er ekstra utsatt i årene som kommer med tanke på klima og fremmede organismer. På møtet ble det klart at Artsdatabanken har et pågående prosjekt der de skal se på tilsvarende problemstillinger, så det er unødvendig å starte opp et slikt prosjekt i VKM nå. Imidlertid ønsker Artsdatabanken et samarbeid (antagelig i form av høringsinnspill) på spesielt første del av prosjektet som går på å kategorisere og identifisere dørstokkarter og utvelgelse av hvilke arter som skal prioriteres.

12. Eventuelt / Møter av felles interesse

Nestleder Anders Nielsen informerte om et mulig prosjekt for ISO-sertifisering av biologisk mangfold. Det oppfordres til å melde sin interesse for deltagelse via nettsiden

(<https://www.standard.no/nyheter/nyhetsarkiv/miljo-og-barekraft/2020-nyheter/er-det-behov-for-iso-standarder-for-biologisk-mangfold/>)

Gaute har sendt ut lenke til foredrag neste uke. Åpent for alle.

13. Nye møtedatoer

Årets to siste møter vil bli avholdt 22. september og 26. november.

Det tas en vurdering på om møtene vil avholdes på Skype eller ved oppmøte, men erfaringene og tilbakemeldingene som har kommet fra de to siste møtene tilsier at alle er godt fornøyd med virtuelle møter og at dette er noe det er ønske om å fortsette med. Således vil mest sannsynlig møtet i september også holdes digitalt, mens årets siste møte antagelig blir i Oslo.